

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**MINISTRIA E ARSIMIT DHE SPORTIT
AGJENCIA KOMBËTARE E KËRKIMIT SHKENCOR DHE INOVACIONIT
DREJTORIA E PROGRAMEVE KOMBËTARE**

UDHËZUES

PËR

**PROCEDURAT E APLIKIMIT, SHQYRTIMIT, VLERËSIMIT, MIRATIMIT
DHE MONITORIMIT TË PROJEKTEVE TË
INFRASTRUKTURËS SË KËRKIMIT SHKENCOR (PIKSH)**

Viti 2023

Përmbajtja

KREU I

Procedura e paraqitjes dhe shqyrtimit formal të projekteve	4
1.1.Rreth Programit të Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor	4
1.2 Qëllimi i PIKSH.....	4
1.3. Synimi i PIKSH	4
1.4. Kriteret e pranueshmërisë së aplikantëve	4

KREU II

Procedura e paraqitjes, shqyrtimit dhe përzgjedhjes së projekteve	5
2.1. Shpallja e thirrjes për aplikim për projekte.....	5
2.2. Dokumentacioni i aplikimit	5
2.3. Afati i dorëzimit të dosjes së aplikimit	5
2.4. Shqyrtimi i dosjes së aplikimit.....	5
2.5. Përzgjedhja e projekteve që përmbushin kërkesat e aplikimit.....	6
2.6. Njoftimi i fituesve	6

KREU III

Procedura e vlerësimit dhe miratimit të projekteve	6
3.1. Procesi i vlerësimit.....	6
3.2. Procedurat e vlerësimit	7
3.3. Procedurat e miratimit për financim të projekteve	7
3.3.1. Marrja e vendimit.....	7
3.3.2. Lidhja e kontratës.....	7

KREU IV

Aspekte financiare të projekteve fituese dhe raportimi mbi zbatimin e tyre.....	8
4.1. Financimi i projekteve fituese.....	8
4.2. Buxheti i detajuar.....	8

KREU V

Procedura e monitorimit të projekteve.....	8
5.1. Qëllimi i monitorimit	8
5.2. Fazat e monitorimit	8
5.3. Detyrimet e aplikantit	8
5.4. Raportet e monitorimit Final.....	8
5.5. Raporti Final	8

ANEKSET

<i>Aneks 1 - Modeli i dokumentit për aplikim</i>	<i>.....</i>
<i>Aneks 2 - Formulari i Buxhetit</i>	<i>.....</i>
<i>Aneks 2/1 - Sqarime për plotësimin e Dokumentit të PIKSH dhe Formularit të Buxhetit.....</i>	<i>9</i>
<i>Aneks 3 - Lista e dokumentave të paraqitura bashkë me Projekt Propozimin.....</i>	<i>10</i>
<i>Aneks 4 - Skema e raportit të vlerësimit për pranimin e projektit</i>	<i>.....</i>
<i>Aneks 5 - Kontratë për Kryerjen e Misionit të Vlerësimit për Pranim Projekti</i>	<i>.....</i>
<i>Aneks 5/1 - Deklaratë e Paanshmërisë dhe Konfliktit të Interesit</i>	<i>.....</i>

Aneks 6 - Kontrata

Aneks 7 - Formati i Monitorimit.....

Aneks 8 - Procesverbal - Komisionet e i Vlerësimit.....

Aneks 9 - Vlerësimi i Projekt Propozimeve.....

KREU I

PROCEDURA E PARAQITJES DHE SHQYRTIMIT FORMAL TË PROJEKTEVE

1.1. Rreth Programit të Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor

Infrastrukturat e Kërkimit Shkencor ofrojnë burime dhe shërbime për komunitetet kërkimore për të kryer kërkime dhe për të nxitur inovacionin. Ato përfshijnë:

- pajisje kryesore shkencore ose grupe instrumentesh të kërkimit;
- koleksione, arkiva ose të dhëna shkencore;
- sisteme informatike dhe rrjete të komunikimit;
- çdo infrastrukturë tjetër kërkimore dhe inovative e një natyre unike e cila është e hapur për përdoruesit e jashtëm¹.

Rritja e kapaciteteve të infrastrukturës së kërkimit shkencor të Institucioneve të Arsimit të Lartë (IAL) është një nga objektivat kryesorë strategjike në fushën e kërkimit shkencor dhe inovacionit në Shqipëri dhe në një linjë me parimet e Zonës Europiane të Kërkimit Shkencor (ERA) dhe të perspektivës së antarësimit të vendit në Bashkimin Europian (BE).

Programi i Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor filloi të zbatohet në vitin 2019 në kuadër të Paktit për Universitetin, nëpërmjet financimit nga Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit (AKKSHI) të projekteve të infrastrukturës kërkimore shkencore të IAL-ve. Ky program synon zbatimin e suksesshëm të politikave në këtë fushë, duke kontribuar në standartizimin e sistemit institucional të Kërkimit Shkencor (KSH) dhe në orientimin e kërkimit shkencor drejt një ekonomie konkurruese dhe inovative.

1.2. Qëllimi i PIKSH

Projektet e Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor (PIKSH) mbështesin kërkimin shkencor dhe inovacionin sipas prioriteteve kombëtare të zhvillimit shoqëror, ekonomik dhe kulturor të vendit, si dhe tendencave të zhvillimeve globale në shërbim të IAL-ve publike dhe komunitetit shkencor, duke e vënë punën kërkimore-shkencore në funksion të zgjidhjes së problemeve dhe ofrimit të alternativave për zhvillimin e vendit.

1.3. Synimi i PIKSH

Synimi i PIKSH është përmirësimi i infrastrukturës së kërkimit shkencor nëpërmjet financimit të Projekteve të Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor bazuar në fushat prioritare kombëtare dhe në përputhje me zhvillimet rajonale dhe europiane të kërkimit shkencor.

1.4. Kriteret e pranueshmërisë së aplikantëve

Të drejtën për të aplikuar me projekte të Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor, në fushat prioritare të miratuara, e kanë institucionet e arsimit të lartë publik² që, sipas legjislacionit në fuqi për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor, zhvillojnë kërkim shkencor.

¹ Burimi i referencës: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/european-research-infrastructures_en

² VKM Nr. 75, datë 12.08.2018, "Për miratimin e modelit të financimit të institucioneve publike të arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor"

Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit (AKKSHI). Adresa: Rruga "Naim Frashëri", Nr.37, Tiranë. Email: info@nasri.gov.al

KREU 2

PROÇEDURA E PARAQITJES, SHQYRTIMIT DHE PËRZGJEDHJES SË PROJEKTEVE.

2.1. Shpallja e thirrjes për aplikim për projekte.

Bordi i Administrimit (BA) i AKKSHI-së miraton hapjen e thirrjes për aplikim me projekte të Infrastrukturës së kërkimit shkencor. Vendimi i BA publikohet në faqen zyrtare web të AKKSHI dhe është i aksesueshëm për gjithë të interesuarit.

2.2. Dokumentacioni i aplikimit

Dokumentacioni për aplikim për projekte hartohet nga AKKSHI dhe është i aksesueshëm në faqen zyrtare web të institucionit për të gjithë institucionet që janë të interesuar dhe kanë të drejtën të aplikojnë për projekte të Infrastrukturës së Kërkimit SHkencor.

Aplikantët paraqesin kërkesën për financim në kuadrin e PIKSH në formën e një projektpropozimi shoqëruar edhe me shkresë zyrtare përcjellëse nga institucioni që aplikon. Dokumentacioni i aplikimit dorëzohet në AKKSHI nëpërmjet protokollit në 3 (tri) kopje, dhe në formë elektronike.

Projekt-propozimi duhet të hartohet në përputhje me kërkesat e Formatit të Aplikimit të projekt propozimit për Infrastrukturë të Kërkimit Shkencor (*Aneks 1*) dhe Formularit të Buxhetit (*Aneks 2*). Sqarimet për plotësimin e Dokumentit të Projektit për Infrastrukturë të Kërkimit Shkencor dhe të Formularit të Buxhetit gjenden në *Aneks 2/1* si dhe dokumentat e listuara në *Aneks 3*.

2.3. Afati i dorëzimit të dosjes së aplikimit

Dosja e aplikimit me projektpropozimin, duhet të depozitohet në AKKSHI brenda afatit të përcaktuar në Thirrjen për aplikim të shpallur nga AKKSHI.

Përcaktimi i afateve për depozitimin e aplikimit kryhet në përputhje me përcaktimet e nenit 53 të Ligjit nr. 44/2015, “Kodi i procedurave administrative i Republikës së Shqipërisë”. Llogaritja e afateve të depozitimit të dosjes së aplikimit pranë AKKSHI, kryhet në përputhje me përcaktimet e neneve 56 dhe 57 të Ligjit nr. 44/2015, “Kodi i procedurave administrative i Republikës së Shqipërisë”.

Aplikuesi mund të kërkojë rivendosjen në afat, nëse është penguar për shkaqe të arsyeshme për respektimin e afatit procedural, në përputhje me nenet 54 dhe 55 të Ligjit nr. 44/2015, “Kodi i procedurave administrative i Republikës së Shqipërisë”.

2.4. Shqyrtimi i dosjes së aplikimit

Në Agjencinë Kombëtare të Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit, kontrolli formal bëhet nga Drejtoria e Programeve Kombëtare, në Sektorin e Teknologjisë dhe Inovacionit, që administron Projektpropozimet për Infrastrukturë të Kërkimit Shkencor. Ai synon të vlerësojë nëse projektpropozimi është formuluar në përputhje me Modelin e Formatit të Aplikimit të

Projektpropozimit (Aneks 1). Plotësimet dhe korrigjimet e nevojshme bëhen brenda 7 ditëve nga data e parqitjes së projektpropozimit.

2.5. Përzgjedhja e projekteve që përmbushin kërkesat e aplikimit

Projektpropozimet të cilat i janë përmbajtur kriterëve administrative të vendosura nga AKKSHI së bashku me dokumentacionin përkatës, kalojnë në procesin e vlerësimit teknik nga komisionet e vlerësimit të projekteve.

2.6. Njoftimi i fituesve

Pasi vlerësohen nga komisionet e ekspertëve të vlerësimit dhe pasi miratohen nga Bordi i Administrimit të AKKSHI, projektet të cilat shpallen fituese njoftohen me shkresë zyrtare dhe gjithashtu shpallja e fituesve bëhet edhe në faqen zyrtare të internetit të AKKSHI.

KREU 3 VLERËSIMI DHE MIRATIMI I PROJEKTEVE

3.1. Procesi i vlerësimit

Vlerësimi është pjesë integrale e procesit të drejtimit të çdo aktiviteti shkencor. Atij i nënshtrohen të gjitha Projektet e Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor. Ai nevojitet për të evidentuar gjendjen reale të ecurisë së projekteve dhe për të përcaktuar masa konkrete për përmirësimin e saj, për të nxjerrë përfundime të drejta lidhur me vlerën e vetë projekteve, rezultatit shkencor të projektit, problemet administrative, financiare si dhe mësimet në lidhje me projektet e ardhshme.

3.2. Procedurat e vlerësimit

Projektpropozimet e paraqitura në AKKSHI, pasi kanë kaluar kontrollin formal të dokumentacionit, i jepen për ekspertizë Komisioneve të Ekspertëve, që bëjnë vlerësimin përmbajtësor e teknik të tyre.

Komisionet e Ekspertëve për kryerjen e vlerësimit përmbajtësor e teknik të projektpropozimeve, miratohen nga Bordi i Administrimit të AKKSHI-t pas një procesi të hapur aplikimesh nga kandidatët. Pjesëtarë të tyre zgjidhen nga specialistë të fushave prioritare që nuk janë pjesëtarë të personelit të projektit ose organeve vendimmarrëse të institucioneve që e kanë propozuar atë.

Procesi i vlerësimit bëhet në përputhje me Skedën e Vlerësimit të Projekteve (*Aneks 4*).

Eksperti i vlerësimit shpërblehet për punën e kryer bazuar në VKM Nr. 567, datë 23.10.1995, “Për shpërblimin e Këshillave, Komisioneve dhe Ekspertizave të Veprimtarisë Shkencore e Teknologjike”. Në grupin e vlerësimit nuk përfshihen persona të cilët kanë marrë pjesë drejtpërdrejt në aktet e hartimit, miratimit, zbatimit dhe drejtimit të projektit.

3.3. Procedura e miratimit për financim të projekteve

Procesi i miratimit për financim të projektit kalon përmes këtyre hapave:

3.3.1 Marrja e Vendimit

Vlerësimet e Komisioneve të Ekspertëve i paraqiten Drejtorit të Përgjithshëm të AKKSHI-t, me procesverbalin përkatës të mbajtur nga cdo Komision (*Aneks 8*) dhe listën me renditjen e projekteve sipas mesatares të pikëve të firmosur nga ekspertët vlerësues (*Aneks 9*). Drejtori i Përgjithshëm i AKKSHI e paraqet listën për miratimin e projekteve fituese në Bordin e Administrimit të AKKSHI.

3.3.2 Lidhja e Kontratës

Nëse projektpropozimi miratohet për financim nga Bordi i Administrimit, lidhet kontrata sipas modelit bashkëlidhur (*Aneks 6*) ndërmjet Drejtorit të Përgjithshëm të AKKSHI-t dhe institucionit shkencor që ka paraqitur kërkesën, të përfaqësuar nga drejtuesi i tij dhe drejtuesi i projektit.

KREU 4

ASPEKTE FINANCIARE TË PROJEKTEVE FITUESE DHE RAPORTIMI MBI ZBATIMIN E TYRE

4.1. Financimi i projekteve fituese

Pas vlerësimit nga ekspertët e Komisioneve të vlerësimit dhe pas miratimit të projekteve fituese në Bordin e Administrimit, përfituesi do të marrë fondin e përcaktuar, brenda një afati jo më të gjatë se 45 ditë pas shpalljes së vendimit për financimin e projektit.

Ndryshimet thelbësore në mënyrën/metodën e realizimit të aktiviteteve të projektit mund të ndodhin vetëm pas një miratimi paraprak nga Bordi i AKKSHI-së.

Zgjatja në kohë e projektit ndodh vetëm pas një kërkesë nga përfituesi e dërguar të paktën 7 (shtatë) ditë përpara përfundimit të projektit dhe miratimit të saj nga Bordi i AKKSHI-së. AKKSHI njoftohet menjëherë në rast se ndodhin ndryshime në adresën, kontaktet dhe numrin e llogarisë së përfituesit.

Ndryshimet në zërat buxhetore lejohen deri në një total prej 10 % të fondit të financuar nga AKKSHI-ja dhe mund të bëhen pa miratimin paraprak. Përfituesi në këtë rast duhet të njoftojë me shkrim AKKSHI-në në raportin final.

4.2. Buxheti i detajuar

Pas miratimit për financim, drejtuesi i projektit risjell Planin e Financimit të detajuar të projektit sipas *Aneksit 2*.

Të gjitha shpenzimet duhet të bëhen gjatë periudhës së zbatimit të projektit. Ato duhet të jenë reale dhe të lidhura me aktivitetet në kuadër të projektit.

KREU 5

PROCEDURA E MONITORIMIT TË PROJEKTEVE

5.1. Qëllimi i monitorimit

Procesi i monitorimit fokusohet në dy drejtime kryesore: a) në verifikimin e zbatimit të projektit sipas planifikimit të projektit të miratuar për financim; b) në shqyrtimin e raporteve të drejtuesve të projekteve mbi ecurinë e projekteve.

AKKSHI nuk ka funksion të saj auditimin financiar të fondeve që ka përfituar institucioni i arsimit të lartë nga granti i infrastrukturës.

5.2. Fazat e monitorimit

Monitorimi i projekteve realizohet nga grupet e ngritura me Urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm të Agjencisë Kombëtare të Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit çdo gjashtë muaj.

5.3. Detyrimet e aplikantit

Përfituesi duhet të ofrojë akses në institucion për ekspertët monitories të AKKSHI pas njoftimit paraprak të këtyre të fundit dhe të ofrojë informacionin dhe dokumentet lidhur me projektin (duke përfshirë informacionin financiar). Kjo përfshin dhe nënkupton informacion mbi të gjithë projektin dhe jo vetëm mbi pjesën e financuar me fonde nga AKKSHI-ja.

5.4. Raportet e monitorimit

Pas përfundimit të monitorimeve grupi i monitorimit harton raportin përkatës për çdo projekt të financuar nga AKKSHI.

Monitorimi sqaron çështjet sipas Skemës në (*Aneks 7*), mbi bazën e të cilës ndërtohet Raporti i Misionit të Monitorimit.

5.5. Raporti Final

Raporti final bëhet për cdo projekt më vete dhe i paraqitet organit financues në përfundim të projektit. Raporti final përfshin, raportin përshkrues, raportin financiar, dhe fotografi, video të realizimit të projektit. Në raport përshkruhet realizimi i detyrave dhe rezultatet e arritura, të shprehura me tregues sasiorë dhe cilësorë, detyrat e parashikuara që nuk janë realizuar dhe probleme që mund të jenë hasur dhe realizimi i planit të financimit sipas modelit të Aneks 7. Raporti final duhet të depozitohet në AKKSHI me shkresë përcjellëse.

Sqarime për plotësimin e Dokumentit të Projektit të Infrastrukturës së Kërkimit Shkencor dhe Formularit të Buxhetit

Plotësimi i saktë i Formularit të Aplikimit të Projekt - Propozimit të Infrastrukturës së KSH sipas kërkesave të Modelit të dhënë ka rëndësi të veçantë, sepse mbi këtë dokument bazohet zgjedhja ose refuzimi i projekt-propozimit për financim. Në plotësimin e tij të mbahet parasysh sa vijon:

- Në krye të Dokumentit shënohet emri i IAL-së aplikuese. (IAL që aplikon që njihet si person juridik dhe që merr përsipër të gjitha detyrimet për realizimin në kohë e me cilësi të projektit.)
- Shënohen të gjitha institucionet që do të bashkëpunojnë për realizimin e projektit, me të cilët Agjencia Ekzekutuese (IAL) ka nënshkruar marrëveshje, para paraqitjes së projekt-propozimit.
- Vazhdohet me titullin e projektit i cili duhet të jetë në shqip dhe anglisht.
- Plotësoni Fushën e Kërkimit Shkencor, Teknologjisë dhe Inovacionit, të përcaktuar me Vendimin nr. 2 datë 11.05.2018 të Bordit të Administrimit të AKKSHI, si më poshtë:
 - Shkencat Sociale dhe Albanologjike;
 - Sistemet dhe Teknologjitë e Informacionit;
 - Bujqësia, Siguria Ushqimore dhe Veterineria;
 - Biodiversiteti dhe Mjedisi
 - Shëndetësia
 - Uji dhe Energjia
- Shënohet emri i drejtuesit të projektit;
- Njësia bazë që bën propozimin (departamenti, sektori, fakulteti apo qendra shkencore) që do të realizojë apo do të drejtojë projektin;
- Jepet *afati* i realizimit të projektit, duke shënuar kohën e fillimit (muaji, viti) dhe të përfundimit të tij (muaji, viti). Koha e përfundimit përfshin paraqitjen e raportit përfundimtar në Agjencinë Kombëtare të Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit.
- Plotësohet vlera në Lekë (jo në monedhë tjetër) e shumës së kërkuar nga AKKSHI përfshirë në të vlerën e TVSH-së. Më pas vlera në lekë e buxhetit të siguruar nga burime të tjera si dhe vlera totale e projektit.
- Vijohet me plotësimin e të dhënave të personave që do të marrin pjesë në realizimin e projektit.
- Jepen qëllimi dhe objektivat e projektit. Ato duhet të jenë të shprehura në mënyrë konçize dhe të saktë, duke vënë në dukje progresin që do të arrihet në krahasim me gjendjen para projektit. Duhet të mënjanohen objektivat me karakter të përgjithshëm, ato duhet të jenë konkrete. Arritja e tyre duhet të shprehet me rezultate të matshme e të kontrollueshme me indikatorë sasiore e cilësorë, që mund të arrihen me aktivitete brenda mundësive të financimit. Çdo objektiv mund të ketë një ose disa rezultate. Mundet që një rezultat të mbështesë më shumë se një objektiv.
- Pasqyrohen aktivitetet që do të kryhen për të arritur rezultatet e kërkuara (sipas formatit të dhënë). Çdo rezultat duhet të mbështetet të paktën nga një aktivitet. Për çdo aktivitet përcaktohet kohëzgjatja (muaj, javë, etj).
- Paraqitet ndarja e fondeve (shpenzimeve) sipas zërit të veçantë në tabelën e formatit të buxhetit (shiko *Aneks II*).

**LISTA E DOKUMENTAVE TË PARAQITURA BASHKË ME PROJEKT
PROPOZIMIN**

- Projektpropozimin të hartuar dhe paraqitur **vetëm** sipas formularit standard të aplikimit për PIKSH të (Aneksi 1 i udhëzuesit);
- Projektpropozimi dhe dokumentacioni tjetër duhet të dorëzohen në 3 kopje të shtypura dhe 1 kopje në CD, të shoqëruar me shkresë përcjellëse të institucionit punëdhënës;
- CV e Drejtuesit të projektit, i cili duhet të ketë të paktën gradën “Doktor” në fushën përkatëse;
- Kopje të diplomës së gradës shkencore apo titullit akademik të drejtuesit të projektit;
- Miratimin e titullarit të Institucionit Publik i Arsimit të Lartë për pjesëmarrje në projekt;
- Vetëdeklarim i IAL-së aplikuese që janë shlyer të gjitha detyrimet pranë AKKSHI nëse ka qenë më parë përfitues i fondeve të AKKSHI-së;
- Vendimin e akreditimit të Institucionit Publik i Arsimit të Lartë që aplikon;
- Evidencë lidhur me bashkëfinancimin (psh një marrëveshje bashkëpunimi midis IAL dhe biznesit) në rastet kur për projekt-propozimin është siguruar bashkëfinancim (IAL, IAL parnere, biznesi, donatoret etj).